

Ärende: VN/10343/2024

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till skärgårdslagen

Lausunnonantajan lausunto

Sammanfattning av era kommentarer för att utarbeta ett sammandrag av utlåtandena

- 1) Det är nödvändigt att uppdatera skärgårdslagen så att den motsvarar nuvarande förhållanden och lagstiftning.
- 2) Det är av central betydelse att skärgårdsdelegationen bibehålls och att statsrådet regelbundet skall ge en läges- och utvecklingsbild över skärgården till riksdagen.
- 3) Den nya klassificeringen av skärgårdsområden innebär en osäkerhet för hur statsandelarnas skärgårdstillägg påverkas. Det är viktigt att finansieringen till nuvarande kommuner med skärgårdsdel bibehålls på minst nuvarande nivå.
- 4) Beredskapsskyldigheten bör definieras bredare. Skärgården utgör i stor utsträckning gränsområden. Därför är de viktiga ur beredskapssynvinkel. Det är av stor betydelse att t.ex. Norrskär, Valsörarna och andra öar i Kvarkens havsband beaktas då det gäller beredskap, även om de inte har förbindelsetrafik. Även från Södra Vallgrund sjöbevakningsstation har man en direkt sikt ut till riksgränsen. Vid en krissituation är det av central betydelse att dessa områden hålls säkra. Kvarkens skärgård är av största vikt med tanke på nationella försörjningsberedskapen. Det korta avståndet till Sverige gör att Kvarkens skärgård är strategiskt viktig i händelse av beredskapsläge eller om behov uppstår med anledning av krisförsörjningen. Ett flertal stora företagsetableringar är aktuella i Kust Österbotten och andelen material och varor som kan komma att transporteras sjövägen till hamnarna på sträckan Kaskö-Karleby, gör att beredskapen bör hållas på en hög nivå med tanke på att grundstötningar och fartygskollisioner kan orsaka omfattande kemikalieutsläpp. Statens beredskapsskyldighet bör säkerställa tillräckliga resurser för att förebygga och hantera eventuella olyckor och utsläpp. Kvarkens skärgård är unik och rik på fågelliv och lekande fiskbestånd, men den grunda skärgården är mycket känslig för miljöföroreningar så som kemikalieutsläpp.
- 5) Korsholms kommun anser att det i lagen bör kvarstå förpliktelsen att sträva efter att bevara statliga arbetsplatser, dock kunde den formuleringen moderniseras så att den skulle lyda "sträva efter att skapa statliga och privata arbetsplatser". En decentralisering av vissa statliga uppgifter borde vara helt möjligt med tanke på digitaliseringen. Verksamhet i skärgårdsmiljö är nästan av nödvång småskalig och staten kunde mera modigt ta i bruk mera skräddarsydda stöd,

skattelättnader eller förmildrade administrativa krav för att sporra aktiviteten i skärgården. Bland annat lider skärgårdsmiljöer av samma trend som det övriga landet där storhandelsenheter på fastlandet lockar till sig kundströmmar, vilket gör att kundunderlaget i mindre butiker i skärgården sviktar. Bland annat har Alko inte varit villigt att öppna någon affär i Korsholms skärgård med hänvisning till att det finns Alko i Vasa stad. Sådant styr kundströmmar bort från de lokala butikerna i skärgården. Striktare krav för bränsleförsäljning har även lett till att tillgången till bränsle minskat eller inte byggt ut till t.ex. båthamnar.

6) Mobilt bredband är helt avgörande för att kunna arbeta på distans. Det är viktigt att kvaliteten på dataförbindelser hela tiden följs upp och förbättras där överföringshastigheten och/eller kapaciteten är svag.

7) Boendet i skärgården blir allt mera mångfacetterat. Från att det närmast har handlat om fast bosatt lokalbefolkning och sommarboende på fritidshusen, har boendeformerna ändrat karaktär under senare år. I Korsholm finns idag ca 4 300 fritidshus, varav 1 493 klassas för året runt bruk. Detta innebär att det finns de som bor bara en del av året eller året runt på sina fritidsbostäder. Fritidsbostäderna som har sådan utrustningsnivå, så att de kan användas året runt, fungerar allt oftare distansarbetsplatser. Lokalbefolkning som tidigare till största delen fick sin utkomst och hade sin arbetsplats i skärgården, har oftast sitt huvudsakliga arbete i en tätort och det som en gång varit den primära inkomstkällan har blivit en form av sidoinkomst. De ändrade boende- och arbetsplatsformerna kräver allt mera resurser av kommunerna för att ordna basservice i form av vägunderhåll, vatten- och avloppstjänster, skolskjutsar med mera. Skärgårdslagen behöver beakta de förändringar som sker i samhället och statsandelarna behöver beakta kommunens ökande kostnader för ordnandet av basservicen i skärgården.

Kommunerna åläggs ökat ansvar för oljebekämpning vilket ökar utgifter för kommunerna. De faktiska kostnaderna bör täckas av staten.

Era kommentarer om 1-2 § och motiveringen till dem

-

Era kommentarer om 3-6 § och motiveringen till dem

-

Era kommentarer om 7-8 § och motiveringen till dem

-

Era kommentarer om 9-10 § och motiveringen till dem

-

Era kommentarer om 11-12 § och motiveringen till dem

-

Era kommentarer om 13-14 § och motiveringen till dem

-

Era kommentarer om konsekvenser (kapitel 4.2 Huvudsakliga konsekvenser)

-

Era kommentarer om allmänna motiveringarna (kapitlen 1-12, bortsett från kapitlen 4.2 Huvudsakliga konsekvenser och 7 Specialmotivering)

-

Era kommentarer om utkastet till statsrådets förordning om skärgårdsdelegationen

-

Ahlberg Rurik
Korsholms kommun

Mörk-Backman Gunilla
Korsholms kommun